

آزمایش‌ها در روانشناسی

مؤلف:

حمیدرضا احمدی فرد

www.ketab.ir

سرشناسه	:	صمدی فرد، حمیدرضا، ۱۳۷۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ازمایش‌ها در روانشناسی/مؤلف حمیدرضا صمدی فرد.
مشخصات نشر	:	اردبیل: انتشارات محقق اردبیلی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۳ ص.
شابک	:	۲۰۰۰۰۰ ریال ۱-۴۹۱-۳۴۴-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	:	فپا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	روان‌شناسی -- آزمایش‌ها
موضوع	:	Psychology -- Experiments
موضوع	:	روان‌شناسی تجربی
موضوع	:	Psychology, Experimental
موضوع	:	ازمایش روی انسان در روان‌شناسی
موضوع	:	psychology Human experimentation in
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ۲۱۸/ص ۱۹۸/۷BF
رده بندی دیویی	:	۱۵۰/۷۲۳
شماره ثبت کتابخانه ملی	:	۵۱۵۶۶۸۲

نام کتاب: آزمایش در روانشناسی

تألف: حمیدرضا صمدی فرد

ناشر: انتشارات محقق اردبیلی

لیتوگرافی، چاپ و تصنیف: فروغ

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۷

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۱-۴۹۱-۳۴۴-۶۰۰-۹۷۸

آدرس: اردبیل سه راه دانش بازار معطری طبقه فوقانی پلاک ۸ تلفن ۳۳۲۴۰۰۸۱

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: فلسفه و روانشناسی آزمایشی
۱۲	مقدمه
۱۶	بررسی دیدگاه افلاطون و ارسطو
۱۹	تاریخچه روانشناسی
۲۵	فصل دوم: کلیات
۲۶	تعریف روانشناسی آزمایشی
۲۷	عوامل مؤثر در شکل‌گیری روانشناسی
۳۰	تاریخچه روانشناسی آزمایشی
۳۱	چگونگی شکل‌گیری نظریه گناتالت
۳۲	شاخه‌های مختلف رفتارگرایی
۳۵	پیشگامان روانشناسی آزمایشی
۳۷	خاستگاه‌های روانشناسی آزمایشی
۳۹	نکاتی در مورد پژوهش‌های آزمایشی
۵۵	فصل سوم: انواع روش‌های پژوهش در روانشناسی آزمایشی
۵۵	روش علمی
۵۶	پژوهش علمی
۵۸	مراحل پژوهش علمی
۵۸	انواع متغیر
۶۰	تعریف عملیاتی متغیرها
۶۱	اعتبار درونی

۲	قیاس و استقراء.....
۳	روش پژوهش آزمایشی.....
۶	طرح‌های تحقیق آزمایشی.....
۷	طرح‌های آزمایشی.....
۷	طرح‌های نیمه‌آزمایشی.....
۹	فصل چهارم: آزمایش‌های روانشناسی با نتایج عجیب.....
۱۰	آزمایش غروسک بوبو.....
۱۰	آزمایش همنه‌ایی اش.....
۱۱	آزمایش اثر هالای.....
۱۲	آزمایش سامری نیکم کار.....
۱۲	آزمایش موج سوم.....
۱۳	آزمایش فیسبوک.....
۱۳	آزمایش ناهماهنگی شناختی.....
۱۴	آزمایش مادر جایگزین.....
۱۵	آزمایش زندان استنفورد.....
۱۶	آزمایش گم شدن در بازار.....
۱۷	آزمایش آلبرت کوچولو.....
۱۸	آزمایش درماندگی آموخته شده.....
۱۹	فصل پنجم: آزمایش‌های در روانشناسی.....
۱۹	یادگیری و حافظه.....
۲۳	آزمون یادگیری از راه کوشش و خطا.....
۲۴	آزمایش ماز U شکل.....

۸۶	آزمایش ماز ثبات
۸۸	آزمایش شرطی شدن کلاسیک
۸۹	آزمایش یادگیری در خواب
۹۱	آزمایش یادگیری نهفته
۹۲	یادگیری توزیعی و یادگیری فشرده
۹۵	آزمایش منع بعدی
۹۸	آزمایش ترسیم در آینه
۱۰۰	آزمایش آگاهی انتهای بر بهبود عملکرد به عنوان تقویت
۱۰۱	آزمایش شرطی شدن کنگر اسکینر
۱۰۲	تعمیم محرک
۱۰۳	تمییز محرک
۱۰۳	خاموشی در شرطی سازی کنگر
۱۰۴	بازگشت خودبه خودی
۱۰۵	آزمایش شرطی شدن کلاسیک پاولف
۱۰۹	آزمایش شرطی شدن فعال ترندایک
۱۱۰	آزمایش شرطی سازی اجتنابی
۱۱۱	آزمایش حافظه بصری کیم کاراد
۱۱۵	هوش
۱۱۵	تعریف کاربردی هوش
۱۱۵	تاریخچه مطالعات مربوط به هوش
۱۱۶	عوامل مؤثر بر هوش
۱۱۶	طبقات هوش

۱۱۷	آزمون مکعب‌های کهنس
۱۲۱	آزمون هوش ریون
۱۲۲	سنجش دقت و توجه
۱۲۴	آزمایش سنجش دقت مسیر
۱۲۷	آزمایش سنجش دقت ارادی
۱۳۱	آزمایش سنجش دقت توسط تخمین فاصله
۱۳۱	تنبه
۱۳۳	تحلیل آزمایش
۱۳۴	احساس ادراک
۱۴۱	آزمایش سنجش آستانه مطابقت شنوایی
۱۴۳	شنوایی سنجی و تفسیر سوارش
۱۴۵	آزمایش سنجش کمترین تفاوت محسوس
۱۴۶	آستانه ادراکی حساسیت پوستی یا آستانه تشخیصی
۱۴۸	آزمایش آستانه ادراکی سوسو
۱۵۱	آزمایش سنجش خطای ادراکی مولر-لایر
۱۵۳	آزمایش سنجش خطای بینایی و حرکتی دمور
۱۵۵	آزمایش کوررنگی ایشی‌هارا
۱۵۷	آزمایش تضادها و پس‌تصویرها
۱۶۱	آزمایش ادراک عمق
۱۶۵	شخصیت و تفاوت‌های فردی
۱۶۸	آزمایش زمان واکنش
۱۷۳	آزمایش واکنش در مقابل ترس، خشم و شادی

۱۷۶	آزمایش تعارض
۱۷۸	آزمایش سنجش تیپ شخصیتی
۱۸۰	خلاقیت
۱۸۲	آزمایش حل مسئله (انعطاف پذیری ذهن)
۱۸۴	آزمون شکل گیری مفهوم
۱۸۸	آزمون دسته بندی کارت ویسکانسین
۱۹۲	روانشناسی اجتماعی
۱۹۳	آزمایش کمک کن
۱۹۳	آزمایش همنوایی
۱۹۵	آزمایش شایعه
۱۹۸	بیوفیدبک
۲۰۰	انواع بیوفیدبک
۲۰۰	سنجش حالت سمپاتیک و پاراسمپاتیک بدن
۲۰۲	فهرست منابع

روانشناسی علم رفتار است و رفتار شامل تجربه‌های درونی و فعالیت‌های آشکار است. رفتار در رابطه با محیط مطالعه می‌شود، بخشی از محیط قابل کنترل و بخشی دیگر غیرقابل کنترل است. روانشناسی آزمایشی، رفتار را در در محیط کنترل شده مطالعه می‌کند و تمامی جنبه‌هایی از رفتار را که قابل کنترل است، شامل می‌شود. آن جنبه‌هایی از رفتار و محیط که قابل کنترل نیستند، در حوزه روانشناسی آزمایشی جای نمی‌گیرند. روانشناسی آزمایشی رفتار بیرونی و فرآیندهای دورنی مراحل مختلف توسعه و رشد انسان را مطالعه می‌کند. تنها پدیده‌هایی خارج از حوزه مطالعه روانشناسی قرار می‌گیرند که در شرایط کنترل شده، قابل مطالعه نباشند. همچنین با معرفی ابزارها و روش‌های جدید آزمایشی، حوزه مطالعه این علم نیز به تدریج گسترده‌تر می‌شود. مهمترین حوزه‌هایی که روانشناسی آزمایشی آنها را پوشش می‌دهد، شامل یادگیری، تفاوت‌های فردی، روانشناسی کودک، روانشناسی تحصیلی، روانشناسی بالینی و غیره است. تحقیقات روانشناسی آزمایشی در داخل لابراتوار و تحت شرایط کنترل شده انجام می‌پذیرند. تلاش این متد تحقیقات، تکمیل انحصاری بر کاربرد روش‌های علمی بر ابناء بشر برای فهم رفتار می‌باشد. نمونه‌های این معیارهای سنجش رفتاری شامل زمان عکس‌العمل و انواع معیاری‌های روان‌سنجی می‌گردد. آزمایش‌ها جهت آزمودن یک فرضیه خاص انجام می‌پذیرند.

روش آزمایش روش دقیق مشاهده علمی است که بطور کلی روش از روش‌های دیگر تحقیق با علوم ساختمان ارتباط دارد. آزمایش اساساً شامل مشاهده نتایج آن عمل است. در این روش، محقق گروهی آزمودنی را برای اجرای آزمایش انتخاب می‌کند. سپس متغیری را بر آنان وارد می‌سازد و به مشاهده تأثیر آن متغیر بر گروه آزمایشی می‌پردازد. در روش آزمایشی هدف بدست آوردن عوامل مؤثر در متغیر وابسته می‌باشد. به بیان دیگر روش آزمایش با علیت سروکار دارد. علیت اصطلاحی که فلاسفه درباره معنای آن بحث‌ها کرده و می‌کنند، ولی در نزد مردم عامی به نظر می‌رسد که معنای ایجاد حادثه یا واقعه‌ای در اثر دستکاری واقعه‌ای دیگر است. بنابراین از روش آزمایش با عنوان روشی در جهت بدست آوردن عوامل دخیل در بوجود آمدن یا عدم بوجود آمدن پدیده‌ای معین یاد می‌کنند. تحقیق آزمایشی روشی نظام‌دار و منطقی برای پاسخ دادن

به پرسش پژوهشی است. اگر این کار تحت شرایط کنترل شده‌ای انجام گیرد چه خواهد شد؟ آزمایش کنندگان، محرک، رفتار یا شرایط محیطی را دستکاری می‌کنند، سپس چگونگی تأثیر آن را در تغییر وضعیت و یا رفتار آزمودنی مورد مشاهده قرار می‌دهند. دستکاری آنها دقیق و منظم است. آنها باید از عوامل دیگری که بر نتیجه کار اثر می‌کند آگاه باشند و آنها را به گونه‌ای کنترل نمایند یا از میان بردارند تا بتوانند بین عامل دستکاری شده و آثار مشاهده شده رابطه‌ای منطقی برقرار سازند.

روانشناسی آزمایشی از سال ۱۸۷۹ یعنی زمانی که وونت اولین آزمایشگاه رسمی روانشناسی را در لایپزیک گشود، آغاز شد. شهرت دایمی و انحصاری وونت در تاریخ روانشناسی نه به خاطر نظام فکری یا نظریه‌های او که بیشتر به خاطر بینان‌گذاری روانشناسی علم است. او از فلسفه و فیزیولوژی، این علم جدید را به وجود آورد. توجه وونت بیشتر معروف به آزمایش در زمینه آگاهی و هشیاری شد. نقش وونت به عنوان یک روانشناس غربی را می‌توان با درک حقیقت او را می‌توان بانی روانشناسی جدید دانست. پس از تأسیس دانشکده تهران و دارالمعلمین، روانشناسی به عنوان یکی از علوم جدید در ایران مطرح شد. دکتر علی اکبر سیاسی و دکتر محمد باقر هوشیار از پیشتازان روانشناسی در ایران بودند. همچنین دکتر محمود صناعی و دکتر سعید شاملو خدمت بزرگی به روانشناسی کرده‌اند. اولین آزمایشگاه روانشناسی در ایران در سال ۱۳۱۴ با سخنرانی دکتر علی اکبر سیاسی تأسیس شد. امروزه کاربرد روانشناسی در زندگی رشد چشمگیری داشته است. مراکز، ادارات و کارخانجات اقدام به تأسیس واحد روانشناسی کرده‌اند. کلینیک‌های مشاوره و روان‌درمانی گسترش پیدا کرده و خوشبختانه آگاهی‌های مردم در خصوص نقش روانشناسی در زندگی افزایش یافته است.

کتاب حاضر در ۵ فصل برای آشنایی هرچه بیشتر دانشجویان و اساتید با مبانی نظری و عملی روانشناسی آزمایشی تدوین شده است. در فصل‌های ابتدایی مباحث نظری روانشناسی آزمایشی و در فصول دیگر آزمایش‌های روانشناسی ارائه شده است. در پایان مؤلف کتاب حاضر آماده دریافت هرگونه نظرات کاربردی و اصلاحی خوانندگان محترم می‌باشد.

حمیدرضا صمدی فرد

زمستان ۱۳۹۶